

Sygn. akt V U 770/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek odwołania J. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 20 maja 2015 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 770/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdzającą, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla wnioskodawcy J. L. z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej wynosi miesięcznie: 7.777,38 zł w okresie od stycznia 2010 r. do grudnia 2010 r., 8112,93 zł w okresie od stycznia 2011 r. do grudnia 2011 r., 8484,93 zł w okresie od stycznia 2012 r. do grudnia 2012 r., 8724,39 zł w okresie od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r. i 9013,44 zł w okresie od stycznia 2014 r. do grudnia 2014 r.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawca w okresie objętym kontrolą uzyskiwał przychód z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej indywidualnie oraz jako wspólnik dwóch spółek cywilnych, lecz nie deklarował składek na ubezpieczenie zdrowotne od dochodów ze wszystkich rodzajów prowadzonej działalności, jak wymaga tego art. 82 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2008.164.1027).

Od powyższej decyzji wnioskodawca J. L. złożył odwołanie, w którym wniósł o uchylenie skarżonej decyzji i umorzenie postępowania. Wniosek swój oparł na zakwestionowaniu zgodności z Konstytucją art. 82 i 83 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zarzucił, że łamią one zasadę równości wobec prawa, bowiem osoby prowadzące działalność gospodarczą nie mogą skorzystać z limitu wysokości składki, o jakim mowa w art. 83 ust. 1 w.w. ustawy. Podniósł przy tym, iż uiszczone przez niego podatki z działalności gospodarczej są znacznie mniejsze niż składki określone w zaskarżonej decyzji. Naruszenia zasady równości wobec prawa upatrywał

również w treści art. 82 ust. 5 w.w. ustawy w zakresie, w jakim różnicuje ona sytuację wspólników wskazanych tam spółek z sytuacją kilkuosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ponadto zarzucił, iż treść art. 82 ust. 5 w.w. ustawy jest sprzeczna z art. 4 i art. 103 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, gdzie nie rozgraniczono rodzajów działalności gospodarczej w sposób określony w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że zaskarżoną decyzję wydano na podstawie obowiązujących przepisów, których zgodność z Konstytucją nie została dotąd zakwestionowana.

Sąd ustalił:

J. L. w okresie od stycznia 2010 r. do grudnia 2014 r. uzyskiwał przychody z trzech rodzajów pozarolniczej działalności gospodarczej, tj.: z tytułu prowadzenia takiej działalności indywidualnie pod firmą „(...)”, jako wspólnik spółki cywilnej (...), (...) S.C. z siedzibą w L. oraz (...) S.C. z siedzibą w L.. Nie posiadał jednocześnie innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego.

W latach 2010-2014 wnioskodawca nie zadeklarował składek na ubezpieczenie zdrowotne za siebie jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą z każdego z trzech rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej – indywidualnie i w ramach obu spółek cywilnych.

W okresie od 17 lutego 2015 r. do 9 marca 2015 r. organ rentowy przeprowadził kontrolę u wnioskodawcy jako płatnika składek, m.in. w zakresie prawidłowości zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczenia zdrowotnego. W jej wyniku sporządzono dnia 9 marca 2015 r. protokół kontroli, w którym organ rentowy ujawnił różnice między składkami deklarowanymi a należnymi, jakie odprowadzać powinien wnioskodawca za siebie jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą z wszystkich rodzajów tej działalności.

W zastrzeżeniach do protokołu kontroli wnioskodawca wskazał, iż nie kwestionuje zawartych tam ustaleń, lecz uważa, że podana w nich podstawa prawna jest niekonstytucyjna.

Na podstawie w.w. protokołu kontroli organ rentowy wydał dnia 20 maja 2015 r. decyzję zaskarżoną w niniejszej sprawie.

Bezsporne, nadto akta ubezpieczeniowe ZUS.

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Jak wprost wynika ze stanowiska wnioskodawcy reprezentowanego w niniejszej sprawie, nie kwestionował on ustaleń faktycznych odnośnie rodzajów i form oraz okresu prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, jak i samej wysokości podstaw wymiaru składek z tytułu prowadzenia tej działalności we wszystkich tych formach. Wnioskodawca podważał jedynie podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonej decyzji, twierdząc iż jest ona niekonstytucyjna, bowiem sprzeczna z zasadą równości wobec prawa. W tym zakresie żądał też wystąpienia przez Sąd z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego.

Sąd Okręgowy nie podziela interpretacji przepisów art. 82 i 83 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zaprezentowanej w odwołaniu przez wnioskodawcę.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2008.164.1027) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej

Na zasadzie art. 69 ust. 1 wymienionej ustawy, obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Na podstawie art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2013.1442) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, przy czym chodzi o faktyczne wykonywanie działalności i jej zaprzestanie, a nie o formalne zarejestrowanie i wyrejestrowanie z odpowiedniego rejestru.

Należy przypomnieć, iż ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zakresie definicji osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą odsyła w art. 5 pkt 21 do art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się:

- 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych;
- 2) twórcę i artystę;
- 3) osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - a) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - b) z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 4) wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej;
- 5) osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty.

Zgodnie zaś z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 02 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm., nazywanej dalej ustawą o swobodzie działalności gospodarczej) przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (ust.2).

Zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz odprowadzania składek na to ubezpieczenia dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych zawiera art. 82 i 83 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Art. 82 ust. 2 ustawy zdrowotnej stanowi, że w przypadku gdy w ramach jednego z tytułów do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wymienionych w art. 66 ust. 1 (czyli także z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej) ubezpieczony uzyskuje więcej niż jeden przychód, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od każdego z uzyskanych przychodów odrębnie. W ust. 3 tego artykułu stwierdzono, że jeżeli ubezpieczony prowadzący działalność pozarolniczą uzyskuje przychody z więcej niż jednego z rodzajów działalności określonych w ust. 5, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności. Ust. 5 wymienia min. działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki cywilnej (pkt 1) oraz inną pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzoną na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych(pkt. 9). Ponadto ust. 5 wyróżnia jeszcze takie rodzaje działalności, jak: 2) działalność gospodarcza prowadzona w formie jednoosobowej

spółki z ograniczoną odpowiedzialnością; 3) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki jawnej; 4) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki komandytowej; 5) działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki partnerskiej; 6) wykonywanie działalności twórczej lub artystycznej jako twórca lub artysta; 7) wykonywanie wolnego zawodu w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne; 8) wykonywanie wolnego zawodu, z którego przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Powyższe przepisy jasno zatem wskazują, że ubezpieczony uzyskujący przychody z różnych źródeł odprowadza składkę obliczoną od każdego z tych źródeł, czyli od każdej działalności gospodarczej prowadzonej w odrębnej formie wyróżnionej w ust. 5 art. 82 w.w. ustawy, i to niezależnie od tego, czy przedmioty tych działalności pokrywają się.

Zdaniem Sądu, trudno w powyższej regulacji upatrywać nierówności wobec prawa wspólników wymienionych wyżej spółek w stosunku wspólników wieloosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Wynikająca z przepisu art. 32 ust. 1 Konstytucji zasada równości obywateli wobec prawa nie wyklucza różnicowania w odmiennych stanach faktycznych. Zgodnie z tą zasadą wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną istotną cechą powinny być traktowane według tej samej miary bez zróżnicowania dyskryminującego jak i faworyzującego (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 października 1998 r. K 7/98 - OTK 1998 nr 6 poz. 96). O naruszeniu tej konstytucyjnej zasady można mówić wtedy, gdy w takiej samej sytuacji różnicuje się prawa jednostki. Zatem równość wobec prawa należy rozumieć jako równość wobec stosowania prawa, a nie różnicowania sytuacji prawnej obywateli w drodze stanowienia prawa powszechnie obowiązującego.

Wobec powyższego zupełnie nietrafnym jest upatrywanie nierówności wobec prawa na tle przepisu art. 82 ust. 5 przedmiotowej ustawy w różnicowaniu sytuacji wspólników spółek osobowych, cywilnych i wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z sytuacją wspólników typowej – wieloosobowej - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, czyli wspólników spółki kapitałowej, gdzie wspólnicy nie kumulują wykonywania funkcji wykonawczych, decyzyjnych, administracyjnych, reprezentacyjnych i nadzorczych i nie posiadają samodzielnego bytu.

Naruszenia zasad równości wobec prawa nie można też upatrywać w regulacji art. 83 ust. 1 w.w. ustawy, którego treść wynika z odrębnego sposobu naliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia zdrowotne w przypadku osób prowadzących działalność pozarolniczą. Osoby te samodzielnie odprowadzają bowiem składkę na ubezpieczenie zdrowotne, co wynika z treści art. 84 ust. 1 w zw. z art. 85 i 86 w.w. ustawy.

Wobec powyższego, Sąd uznał, iż zaskarżona decyzja odpowiadała prawu, zaś przedstawiane przez wnioskodawcę argumenty nie nasunęły Sądowi wątpliwości co do zgodności przepisów zastosowanych przez organ rentowy z Konstytucją RP.

W konsekwencji powyższego Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. jako niezasadne.